

V Zalesji bila je uže stara navada, da se je občinskemu slugi, poljskim in gozdnim čuvajem, cerkveniku in organistu pogojeno letno plačilo, ter občinskim možem pa za — v občinskih zadevah storjena pota in zamudo časa izplačevala določena odškodnina iz splošne občinske blagajnice. Kedar je kdo izmed ravnokar imenovanih imel prejeti svoje plačilo, oziroma odškodnino iz občinske blagajnice proti veljavni pobotnici, znal ga je Plahtač, kot nov občinski blagajničar, vselej tako „pretentati“, da mu ni bilo treba gotovih novcev šteti. Odpravil ga je navadno le z raznimi drobnarijami, kakoršne je ravno v svoji štacuni imel na razpolaganje. Te drobnarije pa nobenkrat še dveh tretjin prave pobotnične vrednosti dosegale niso. Gotov znesek vsake take pobotnice preselil se je pa vsakikrat takoj iz občinske blagajnice v lastni žep Plahtačev. Posebno strogo izvrševal je enake manipulacije Plahtač nad onimi, ki so mu bili ob takem trenutku slučajno kake groše dolžni; taki so po navadi od njega „suhi“ odhajali.

Prec ko je bil Plahtač občinski tajnik v Zalesji postal, premestil je občinsko pisarno v svojo hišo; tu vršile so se v prihodnje tudi seje občinskega odbora.

Vsaka taka seja, ako se je predpoludne vršila, pričejala se je navadno s „šnopsom“; če je bila pa popoludne, pa se „Sternovo brlozgo“ in „šnopsom“ ob enem. Ob neki taki priliki primerilo se je celó, da so se občinski odborniki uže pred nameravano sejo tako „opudljali“, da niso več vedeli, kje da se jih glava drži; seja morala se je toraj odložiti na — trezni čas. Uže pri Plahtaču segali so si po nekoliko v lase; ko so bili pa enkrat na prostem, zgrabita se župan in nek odbornik kar za res, oklofutata drug drugega in se malo po blatni poti za nameček še povaljata. V posledici zatožita drug drugega pri sodnji zaradi prejetih bunk. Sodnik zasliši priče ter oba „tožnika“ in „zatoženca“. — Pravičen in moder sodnik pa, ko sprevidi, kako se vsa reč vjema, prisodi vsakemu po 48 ur kazni zopora.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Prve dve postni seji državnega zbora, minuli četrtek in petek — bile ste pomenljivi. Plener prizadeval si je povodom tega, da je Dalmatin Borčić odložil svoj mandat, dokazati, da ni razpisati takoj nove volitve, kakor vелеva postava, temveč da ima legitimacijski odsek vendar-le poročati o oni volitvi, ker se v protestu zahteva poklicati v zbornico liberalca Lapenna na mesto Borčića, ki je po izreku volilne komisije imel večino glasov ter sprejel „certifikat“, vladino potrdilo svoje izvolitve. — Načelnik legitimacijskega odseka grof Salm izrekel je, da bi bilo tako ravnanje zoper dosedanjo navado, po njegovem prepričanju tudi zoper postavu, da pa on nikakor noče vplivati na mogoče sklepe legitimacijskega odseka, da tega predmeta ne bode dajal na

dnevni red, da pa ne bode nikakor branil razgovora o tej stvari v odseku, ako se tam sproži.

Ta dogodba bila je naravno le postranska in ne glavna v obravnavah zadnjih dveh sej. Te dve veljale ste predlogu Gautsch-ovemu zaradi omejitve akademiške prostosti. Znano je, da so se vseučiliščniki navadili izrekoma zadnja leta, sramotiti neljube jim profesorje, o politiki govoriti veliko besedo, izrekoma pa pajdašiti se s Schönererjem in drugimi takimi poslanci, ki sedaj užo nikakor več ne prikrivajo svojega hrepenenja po združenji z materjo „Germanijo“. — Namen postave je toraj brez dvombe dober, domoljuben in gledé namena bi ji ne mogel nasprotovati noben dober Avstrijec.

Toda načrt postave je nesrečen, še bolj nesrečen pa minister, ki ga ima zagovarjati, ker ta je v teku dveh let dosegel, kar redko kedo pred njim, da ga ne mara prav nobena stranka v zbornici, on je znal nasprotnike si napraviti iz vseh, in zato je tudi toča nasprotovanja letela na-nj oba dneva. — Ne omenjam na drobno stvarnih protigovorov, kakoršen je bil oni mladočeskega profesorja Blažeka; stvarnejši in mirnejši ne bi bil mogel govoriti noben desničar, razun, ako bi se bil hotel iz posebnega vzroka sladkati Gautschu.

Na kratko hočem izmed govornikov prvega dneva omeniti protisemita Türka, pristaša Schönerer-jevega. Ta pričel je svoj govor takoj za Gautschom, ter mu prav veleizdajsko pritrjeval presukavši neukretno trditev ministrove, da je treba nemško vladajočo rodbino hohenzollernsko prenesti v avstrijsko.

Potem pa je Türk celo uro kvasil vsakovrstne resnične in domišljene trditve, ki so letele vse ministru na glavo.

Trdil je, da je to druga izjemna postava, tretja bode zaukazala požiganje protisemitov, kakor so požigali copernicene kdaj, četrta pa bode izrekla, da so judje „višja bitja.“ — Dalje je rekel: pa še nekaj moram ministru Gautschu povedati: kmalu bode prišel čas, da bo izginil — pogreznil se bode v jamo, katero drugim koplje, in spremljalo ga bode pri tem splošno zasramovanje. — Predsednik pozval je govornika zaradi takih izrazov k redu.

Ko so v tej zadevi govorili 4 govorniki in ministri, stavil je desničar predlog na konec razprave, desnica je ostala razun Mladočehov, pa mnogo desničarjev ostalo je zunaj zbornice in štetje glasov pokazalo je, da je predlog na sklep razprave ostal v manjšini.

Zato se je razprava nadaljevala drugi dan, v petek. Prvi govornik bil je časnikar Pernerstorfer s hudo rudečim nosom in izredno strupenim jezikom. — Tako neavstrijskega in tako negnjusnega govora, kot je bil Pernerstorferjev, se gotovo še ni čulo v nobenem parlamentu. Trdil je z malo prikritimi besedami, da je združenje avstrijsko-nemških dežel z nemško državo le vprašanje časa, Nemška pa bode gotovo celokupna od severnega do jadranskega morja.

Pred temi veleizdajskimi stavki pa je segel v pripovedke življenja visokih krogov s tako cinično nesramno

roko, da se je gnjusilo vsakemu le količkar še dostojno čutečemu človeku.

Potem je, se ve da, obiral prav neusmiljeno v dolgem, enako brezozirnem govoru ministra Gautscha. — Ta mu je sicer odgovoril — pa samo nekoliko stvarnih popravkov, veleizdajskega in družega sramotnega dela njegovega govora — ni omenjal z nobeno besedo. — Kar pa je zbudilo strmenje vsih, ki so to videli, pa je bilo to, da je po takem govoru pred kancem seje minister Gautsch šel k Pernerstorfu, ki mu je prvič obrnil hrbet, potem ga pa vendar pustil k sebi, da je segel v roko, ter ga potem spremljal pod pazduho držeč ga, tako, da si je vsakdo moral misliti, da se minister raduje takega govora.

Za Pernerstorferjem govoril je še dr. Kopp, ki je tudi kritikoval predlog, vendar pa vsaj enako zavračal one prejšnje govornike, ki so šolsko mladino tako kovali v zvezde, da jih s tem neizogibno gojé v domišljijah, ki so dijakom in družbi v škodo.

Mladočehi in skrajni levičarji izjavili so, da bodo uže pri prvem glasovanju zoper to, da se predlog oddá šolskemu odseku, drugi govorniki pa so pritrdili predlogu dr. Zuker-ovem, da naj se, ker se po postavi uže mora vsak vladin predlog oddati na odsek — ta predlog pusti ravno v to poklicanemu šolskemu odseku. Zbornica je temu tudi pritrdila s približno $\frac{3}{4}$ glasovi proti $\frac{1}{4}$ in s tem bila je dognana ta nesrečna stvar, ki je bila po zvršenih razpravah v tako malo čast našemu parlamentarizmu.

Zdi se mi, da ravnanje ministra Gautscha s tem še ni rešeno in da bode zbornica še kaj rekla enako o govoru Pernerstorferjevem, kakor o molčanju in vedenju vladinega zastopnika ministra Gautscha.

Naši dopisi.

Dobrova 15. febr. (*Kozé in šola.*) Kozé so v tukajšnji fari, oziroma šolski občini, od pretečene jeseni sem prav hudo in epidemično razsajale. Prva našla bila se jih je zadnje dni meseca septembra lanskega leta Marija Zalaznik, menda, kakor je sama rekla, nekje v c. kr. tovarni za smodke tam v Ljubljani, od kodar bila jih je v svojo rojstno vas Kozarje zatrosila. Od tod razširile bile so se v posledici tudi še v sledeče vasi tukajšnje fare: na Vrhovce, Dobrovo, Švico, Hruševo, Utik, v Gabrije, Stransko vas, Šmartino, Komanijo, Razore in Draževnik. Po vseh teh vaséh bilo je do sedaj v 86 družinah 219 bolnikov; od teh jih je prebolelo in ozdravelo 177, umrlo pa 42 oseb. Največ trpeli so otroci od 13. leta nazaj doli pred kozami; med vsemi bilo je do sedaj le 5 odraščanih kozavih bolnikov. Koze so najhuje razsajale v tej fari od prve polovice meseca novembra lanskega pa do začetka februarja tekočega leta.

Slavni c. kr. okrajni šolski svet ljubljanske okolice bil je zaukazal s svojim dopisom z dné 9. novembra 1887, števil. 16.990, da se ima tukaj šolski poduk za to-

liko časa prenehati, da se epidemija vnese in poleže. Prav britkim srcem smo potem dné 11. istega meseca (na sv. Martina dan) tukaj omenjenemu zaukazu vstregli in z rednim šolskim podukom prenehali. Vasi Kozarje in Gabrije bili sta pa na višji zaukaz uže popreje radi kóz gledé šole v kontumacu.

Ker v zadnjih 10 dnevih, izvzemši dva slučaja, ni bilo več novih pojavov koz, in ker so med tem časom tudi drugi zadnji rekonvalescenti uže precej dobro okrevali, smo danes tukaj z božjo pomočjo zopet pričeli z rednim šolskim podukom. Bog daj obilo blagoslova!

Grde kozé so nam pa letos šolske letine napredek prav neusmiljeno oglodale in razdejale.

Škoda neprecenljiva je, da nam je najugodnejši čas tekočega šolskega leta zavoljo grdih kóz gledé šolskega napredka kar tako brez vsega haska zginil in potekel.

Prav trdno upamo in se zanašamo, da z božjo pomočjo ta grda in ostudna bolezen našo faro v kratkem popolno zapusti. Bog daj, da se upanje to tudi skoraj popolno vresniči!

M. Rant.

Iz Ljubljane. — Vladika Strossmayer. Dné 16. t. m. minulo je petdeset let, odkar je bil Strossmayer posvečen v mašnika. Naravno je toraj, da se tega lepega praznika enako radostno spominja cerkev kakor narodi slovanski na jugu in severu naše države. — Povodom tega praznika izrekli so toraj prav naravno svoje čestitke velezasluženemu duhovniku in rodoljubu Strossmayerju: Sveti oče papež Leon XIII., zastopniki jugoslovanske akademije znanosti, katero je ustanovil, narod hrvatski iz vseh večjih mest in krajev, slovenska narodna društva skoraj vse brez izjeme, prav tako pa tudi državni poslanci slovenski, hrvatski, česki in poljski. Čestitka državnih poslancev glasi se tako: „Tebi apostolu uzvišene zamisli ujedinjenja Hrvata i Srba, u čistoju ljubavi prama domovini, u štovanju zajedničkih ideala; Tebi s velikodušnom osnovatelju jugoslavenske akademije i pokrovitelju svakog plemenitog narodnog poduzeća sretnom prigodom petdesetgodišnice Tvoga svečeničkog jubileja, istodobno i petdesetgodišnice Tvoga uspješna, blagoslovljena rada na polju vjere, narodne prosvjete, sva slavenska plemena zastupana kroz podpisane na carevinstvom vječju, u bratskom priznanju Tvojih neprocjealivih zaslug za slavenske narode, svien srcem kliču: Vladiku Strossmayerju, diku celog slavenskog svijeta, Bog poživio i dozvolio mu da svoju patriotsku nakanu podpuno izpunjenu vidjeti uzmogne.“

— Srednje in ljudske šole v Ljubljani, ki so prenehale zaradi bolezni, otvorijo se zopet v petek dne 24. februarja; toda učenci, ki hočejo priti v šolo, morajo dokazati, da so jim bile koze stavljene in da v dotičnem stanovanju ni kozavega bolnika. Sicer pa je tudi naročeno, da si morajo učitelji in šolske sluge dati koze staviti.

Mi samo želimo, da bi se po tej naredbi deželnega šolskega sveta koze ne pričele zopet bolj širiti po našem mestu.